

24. 5. 2007

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vznik jednatelelského oprávnění a zápis statutárních orgánů do obchodního rejstříku

Oprávnění statutárního orgánu jednat jménem právnické osoby vzniká okamžikem, kdy byl statutární orgán stanoveným způsobem ustaven – zvolen či jmenován. Je tedy oprávněn jednat, bez ohledu na to, kdy dojde k zápisu do obchodního rejstříku. Zápis statutárního orgánu obchodních společností není podmínkou vzniku jeho jednatelelského oprávnění od 1. července 1996. Toto může v praxi vyvolávat problémy s prokazováním toho, že určitá osoba nezapsaná v obchodním rejstříku je statutárním orgánem nebo jeho členem oprávněným jednat za statutární orgán.

Za důkaz oprávnění lze v takovém případě brát usnesení orgánu oprávněného ke zvolení statutárního orgánu obsažené v zápise o schůzi takového orgánu (např. valné hromady), písemné rozhodnutí orgánu příslušného jmenovat statutární orgán.

Pokud by určitá osoba nezapsaná v obchodním rejstříku, jednala jako statutární orgán, i když by jí nebyla, muselo by být toto jednání posouzeno podle § 15 nebo podle § 33 odst. 2 ObčZ. Ustanovení § 15 stanoví, že *kdo byl při provozování podniku pověřen určitou činností, je zmocněn ke všem úkonům*. Jestliže by tedy učiněný právní úkon byl takovým, k němuž při takové činnosti obvykle dochází, potom by jí právnická osoba byla vázána. § 15 dále stanoví, že *překročení tohoto rámce jednání by mělo pro právnickou osobu za následek vznik práv a povinností, jen jestliže o překročení třetí osoba nevěděla a s přihlédnutím ke všem okolnostem případu vědět nemohla*. Ustanovení § 33 odst. 2 ObčZ stanoví, *překročí-li zmocněnec při jednání své oprávnění jednat za zmocnitele nebo jedná-li někdo za jiného bez plné moci, je z tohoto jednání zavázán sám, ledaže ten, za koho bylo jednáno, právní úkon dodatečně bez zbytečného odkladu schválí. Neschválí-li zmocnitel překročení plné moci nebo jednání bez plné moci, může osoba, se kterou bylo jednáno, na zmocněnci požadovat buď splnění závazku nebo náhradu škody způsobené jeho jednáním*.

Nelze zde nezmínit ustanovení § 29 odst. 1 a 2 o ochraně dobré víry třetích osob v zápisy v obchodním rejstříku. To má ve vztahu ke statutárnímu orgánu právnické osoby ten význam, že jednání osoby zapsané v obchodním rejstříku jako statutární orgán, přestože v době, kdy k jednání došlo už statutárním orgánem není (např. v případě odstoupení z funkce), zásadně zavazuje právnickou osobu jako jednání statutárního orgánu. Toto by neplatilo v případě, že by právnická osoba, za kterou zapsaná osoba jednala, prokázala, že třetí osoba věděla, že jednající osoba není oprávněna jednat jako statutární orgán. Výjimku z ochrany důvěry v zápis může stanovit pouze zákon.

Z ustanovení § 30 odst. 1 o zápisu statutárních orgánů do obchodního rejstříku vyplývá, že od zveřejnění zápisu osob, jenž jsou orgánem nebo jeho členem, se nikdo nemůže dovolávat vůči třetím osobám porušení právních předpisů, společenské smlouvy nebo stanov při volbě nebo jmenování orgánů nebo jeho členů, ledaže se prokáže, že třetí osoba o porušení věděla. Tím nejsou dotčena práva třetích osob nabytá v dobré víře. Důkazní břemeno nese ten, kdo tvrdí, že třetí osoba o porušení věděla. Ke zvrácení zápisu orgánu či člena orgánu již zapsaného v obchodním rejstříku může dojít pouze žalobou pro neplatnost usnesení valné hromady, a to pokud je žaloba úspěšná a usnesení valné hromady, kterým byla osoba zvolena nebo jmenována do funkce orgánu či člena orgánu je soudem prohlášeno za neplatné (§ 131, 183 a 242 ObchZ).

Jestliže rejstříkový soud zamítne návrh na povolení zápisu osoby, jež jako orgán právnické osoby nebo jeho člen právnickou osobu zavazuje, uplatní se nevyvratitelná právní domněnka, že volba nebo jmenování jsou od počátku neplatné, a to i v případě nicotnosti rozhodnutí ve smyslu § 194 odst. 7 ObchZ. Rejstříkový soud ve výroku zamítavého rozhodnutí neplatnost volby nebo jmenování nevyslovuje, tato právní domněnka nastává ze zákona dnem právní moci zamítavého usnesení rejstříkového soudu.

Rejstříkový soud je povinen zamítavé rozhodnutí po nabytí právní moci zveřejnit v Obchodním věstníku. Až do okamžiku zveřejnění nemůže právnická osoba namítat neplatnost volby nebo jmenování vůči třetím osobám, ledaže prokáže, že třetí osoby o neplatnosti věděly. Pokud rejstříkový soud zamítne návrh na zápis osob oprávněných právnickou osobu zavazovat, právnická osoba musí zvolit nebo jmenovat jiné osoby, aby nedošlo ke zrušení společnosti anebo k jmenování likvidátora, jednatele nebo člena představenstva soudem.

Pro úplnost lze dodat, že u právnických osob zapisovaných do obchodního rejstříku se zapisují do obchodního rejstříku podle § 35 písm. f) ObchZ následující údaje – *jméno a bydliště nebo firma a sídlo osoby, která je statutárním orgánem právnické osoby nebo jeho členem, s uvedením způsobu, jak jménem právnické osoby jedná, a den vzniku a zániku její funkce; je-li statutárním orgánem nebo jeho členem právnická osoba, též jméno a bydliště osob, které jsou jejím statutárním orgánem nebo jeho členem.*

© EPRAVO.CZ – Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel x společnost\)](#)
- [Jak se vyhnout zákazu a postihu dohod o určování cen pro další prodej?](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)